

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА**

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ**

**«ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ
ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ЗДМУ,
ТРАЄКТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА МІСЦЕ
В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»**

26 травня 2021 року

м. Запоріжжя

Д 70

Рекомендовано до друку Центральною методичною радою
Запорізького державного медичного університету
(Протокол № 5 від 27 травня 2021 р.)

Голова редакційної колегії:

Ректор ЗДМУ, професор Колесник Ю.М.

Редакційна колегія:

перший проректор доц. Авраменко М.О.

проректор НПНР доц. Моргунцова С.А.

проректор з наукової роботи проф. Туманський В.О.

проректор НПР проф. Візір В.А.

голова Ради з НМЗ та ПК викладачів проф. Резніченко Ю.Г.

голова ЦМК терапевтичних дисциплін проф. Доценко С.Я.

голова ЦМК хірургічних дисциплін проф. Завгородній С.М.

голова ЦМК педіатричних дисциплін проф. Недельська С.М.

голова ЦМК медико-біологічних дисциплін проф. Беленічев І.Ф.

голова ЦМК фізико-хімічних дисциплін проф. Александрова К.В.

голова ЦМК фармацевтичних дисциплін проф. Тржецинський С.Д.

голова ЦМК гігієнічних дисциплін доц. Севальнєв А.І.

голова ЦМК суспільних та гуманітарних дисциплін проф. Гребенюк Т.В.

голова ЦМК стоматологічних дисциплін проф. Возний О.В.

Робоча група:

завідувач кафедри МФІНТ проф. Рижов О.А.

секретар ЦМР доц. Демченко В.О.

методист вищої категорії Кіяшко І.О.

методист вищої категорії Лур'є І.К.

керівник ЦДО ст.викл. Дмитрієв В.С.

Д70 Досвід впровадження змішаної форми навчання у ЗДМУ,
траєкторія розвитку та місце в системі вищої медичної освіти : матеріали
навчально-методичної відеоконференції Центральної методичної ради
(26 травня 2021 року, м. Запоріжжя). – Запоріжжя, 2021. – 120с.

Матеріали видаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 61:378.4(477.64)(063)

© Запорізький державний медичний
університет, 2021

© Видавництво ЗДМУ, 2021

пацієнтів. Студенти під контролем викладача працювали з тематичними віртуальними хворими під час онлайн-занять в режимі віддаленого доступу. Програма Body Interact реалістично відтворює спілкування та фізикальний огляд хворого в клініці, сприяє активному розвитку у студентів не лише клінічного мислення, а також «soft skills» – навичок ефективної комунікації та роботи в команді. Безумовно віртуальні пацієнти не в змозі повністю замінити традиційне навчання студентів біля ліжка хворого, але використання симуляційних методик в освітньому процесі має багато позитивних моментів. Курація віртуальних пацієнтів на базі онлайн-платформи відбувається в безпечних та комфортних умовах, займає менше часу, дозволяє студенту відпрацювати порядок дій при станах, що загрожують життю хворого. Найважливішим етапом роботи з Body Interact є дебрифінг, під час якого студенти отримують зворотний зв'язок як від викладача, так і від інших студентів, що дозволяє детально розібрати послідовність своїх дій, зрозуміти які кроки були вірними, а які потребують удосконалення. Схвальні відгуки від студентів отримав мобільний додаток Body Interact, який дає можливість працювати з клінічними сценаріями самостійно у зручний для студентів час, що є особливо актуальним під час змішаного навчання. В умовах соціального дистанціювання використання «віртуальних хворих» в освітньому процесі стимулює інтерес студентів до вивчення внутрішньої медицини, поліпшує рівень теоретичних знань та практичних навичок.

Висновки. Використання інтерактивної симуляційної технології «Body Interact» покращує набуття студентами необхідних загальних та фахових компетентностей в умовах змішаного навчання. Розширення існуючої бази клінічних кейсів буде сприяти підвищенню якості професійної підготовки майбутніх лікарів.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ПРИ ЗМІШАНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Лашкул Д.А.

Ключові слова: дистанційне навчання, клінічні дисципліни

Вступ. У зв'язку з карантинном, оголошеним через спалах коронавірусу COVID -19 у всьому світі, все вищі навчальні заклади України, в тому числі і Запорізький державний медичний університет, перейшли на навчання із застосуванням дистанційних технологій. В цих умовах гостро постало питання організації нового формату викладання дисциплін, з урахуванням специфіки, складності та багатогранності медичної освіти.

Мета дослідження – систематизувати досвід викладання клінічних дисциплін за допомогою змішаної форми навчання в умовах пандемії на прикладі кафедри “Внутрішніх хвороб 1 та симуляційної медицини” Запорізького державного медичного університету.

Основна частина. В організації впровадження та підтримки дистанційного навчання прийняли інтегровану участь велика кількість структурних підрозділів університету. Були визначені цілі і завдання впровадження дистанційного навчання, визначена команда з технічного супроводу інформаційної платформи Microsoft Teams. Всі кафедри були закріплені конкретно за одним з членів команди для надання консультаційної та технічної допомоги. На початкових етапах цього процесу як організатори, так і безпосередні учасники, зіткнулися з чималою кількістю складнощів. Так, за короткий час необхідно було освоїти нові інформаційні платформи і додатки, адаптуватися до умов викладання в онлайн режимі, переглянути різні форми і види завдань. Паралельно з веденням занять, наші викладачі і самі навчалися.

Ефективність будь-якого навчання, незалежно від того, в якій формі проводиться - дистанційному або очному навчанні, залежить від декількох критеріїв: мотивації, необхідного обсягу якісного навчального матеріалу для вивчення і подальшого контролю.

У разі дотримання цих названих критеріїв студент отримує максимальний результат від навчання. Необхідно підкреслити, що в даний час в інтернеті досить багато навчальних посібників та іншого матеріалу, що дозволяє працювати самостійно і отримувати необхідну інформацію з тієї чи іншої дисципліни. Однак студенти відзначають, що тільки безпосереднє спілкування з викладачем допомагає їм розібратися і систематизувати цей великий потік інформації, навчитися закріплювати і застосовувати знання на практиці. З метою закріплення матеріалу, викладачі кафедри використовують різні типи завдань, проводять онлайн і оффлайн заняття з використанням комп'ютерних презентацій, інформаційно-пошукових систем. Хочеться відзначити творчий підхід з боку викладачів при складанні завдань для студентів з урахуванням специфіки дисциплін. Викладачі ретельно прописують умови завдання, дають додаткові пояснення. Особливий акцент робиться на індивідуальний рівень складності, але при цьому всі завдання спрямовані на досягнення основних навчальних цілей: освоєння і закріплення знань і навичок, умінь узагальнювати і робити висновки, застосовувати знання в різних умовах. Це сприяє підвищенню рівня самостійності в освоєнні навчального матеріалу, допитливості та формування клінічного мислення. З метою підготовки студентів до ліцензійного іспиту КРОК 2, співробітниками кафедри підготовлені на базі MS Office 365 форми (Forms) з тестовими завданнями, які містять пояснення правильної відповіді та посиланням на літературне джерело. Це дозволить не стільки автоматично запам'ятовувати вірну відповідь, а отримати розширену інформацію щодо логіки побудови тестового завдання.

При нагоді стався міжкафедральний тренінговий центр, який оснащений унікальною інтерактивною панеллю – віртуальний симулятор пацієнта Body Interact, укомплектований різноманітними сценаріями з клініки внутрішніх хвороб, педіатрії, хірургії, акушерства та невідкладних станів. Технологія дозволяє поспілкуватися з віртуальним пацієнтом, провести фізикальне обстеження, зробити необхідні лабораторні та інструментальні тести, встановити діагноз і призначити лікування, вибрати дозування препарату з урахуванням маси тіла, зросту і ваги пацієнта. При цьому клінічний стан віртуального пацієнта змінюється в залежності від наданої допомоги. Студенти із великим задоволенням та інтересом проходять дистанційне навчання із залученням віртуального симулятора пацієнта, що дозволяє зрозуміти коректність своїх дій і, проаналізувавши допущені помилки, зробити висновки на майбутнє. Дана технологія дозволяє в умовах дистанційного навчання опанувати певні практичні навички обстеження та діагностики невідкладних станів в кардіології та ендокринології.

Незважаючи на всі труднощі впровадження технології дистанційного навчання в практику викладання медичних вузів, безумовно, така форма навчання займе гідне місце в нашій системі освіти, і буде реалізована схема, при якій оптимальним буде застосування всіх форм навчання - класичного (лекційного, семінарського та практичного), і різних форм дистанційного навчання.

Висновки. Таким чином, злагоджена робота керівництва, всіх структурних підрозділів і колективу професіоналів дозволили в найкоротші терміни реорганізувати всі сторони освітнього процесу і перейти на новий формат викладання всіх дисциплін в умовах дистанційного навчання. Проте, слід зазначити, що в навчанні професії лікаря дистанційні форми навчання не можуть замінити клінічне навчання, так як не всі можливості навчання можна замінити комп'ютерним моделюванням. У зв'язку з цим постає проблема раціонального поєднання традиційного та дистанційного навчання.